

Datum
2025-07-08

Ärendenr
MSB 2025-05783

Ert datum
2025-04-10

Er referens
LI2025/00250

Enheten för brand och räddning (RB-BR)
Sabine Dahlquist-Hedlund
010-240 4329
Sabine.dahlquist-hedlund@msb.se

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: li.bb@regeringskansliet.se

Boverkets rapport Uppdrag att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag (2025:2)

Remissvar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) lämnade ett remissvar¹ på Boverkets rapport En mer förutsägbar byggprocess, förenklad kontroll av serietillverkade hus (rapport 2017:23). MSB:s synpunkter i det remissvaret kvarstår och biläggs detta svar. Utöver att MSB:s synpunkter kvarstår har farhågorna ökat eftersom byggnadsnämndens insyn i byggprocessen minskar ytterligare och med förslagen kommer tekniska egenskapskrav inte kontrolleras av samhället under vare sig lov- eller byggprocessen.

MSB ser en risk att:

- Räddningstjänsterna vid sin tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) får hantera brister som uppstått i byggprocessen i större omfattning än idag.
- Fler bostadshus byggs med brister framför allt avseende marken och området utanför byggnaden och med bristande hänsyn tagen till lokalisering och den lokala räddningstjänstens förmåga och möjlighet till insats.
- Samhällsviktiga verksamheter som är nödvändiga för totalförsvaret inte uppmärksammas och hanteras.
- Brister avseende bärförmåga, stadga och beständighet inkl. geoteknik kan få stora konsekvenser

Dessa farhågor är framför allt relaterade till att byggnadsnämnden enligt förslaget inte ska kontrollera byggnaders tekniska egenskaper, vilket inkluderar säkerhet i händelse av brand samt bärförmåga, stadga och beständighet inkl. geoteknik.

MSB anser att alla kontrollmoment inte kan tas bort utan att väga upp det med någon annan form av kontroll. MSB föreslår att byggnadsnämnden får mandat att kontrollera lokalisering, den lokala räddningstjänstens förmåga och möjlighet till insats under plan- eller lovprocessen samt genom platsbesök i slutskedet kontrollera marken och området utanför byggnaderna avseende brandspridning mellan byggnader och möjlighet till utrymning. Detta skulle alltså betyda att vissa delar som har med det tekniska egenskapskravet säkerhet i händelse av brand ingår i byggnadsnämndens kontroll.

¹ MSB 2017-11079

MSB vill också lyfta att nu när Sverige är inne i ett kritiskt skede i uppbyggnaden av totalförsvaret är det viktigt att tänka till gällande exempelvis samhällsviktig verksamhet och om system med certifierade byggbedömningsföretag är lämpligt att tillämpa i byggprojekt som inkluderar samhällsviktiga verksamheter.

Vidare anser MSB att byggnader som har de högsta kraven avseende bärförmåga, stadga och beständighet inkl. geoteknik bör vara kvar under byggnadsnämndens kontroll.

Förtydliganden

Som MSB angav i sitt remissvar¹ 2018 anser MSB inte att förslagen löser problemen med att landets kommuner gör olika bedömningar och tolkningar av byggreglerna. MSB ser en risk att rapportens förslag leder till att brister som uppstår i byggprocessen i än högre utsträckning än idag får hanteras i förvaltningsskedet vid tillsyn enligt LSO. Om kontrollsystemet skulle förändras i enlighet med rapportens förslag anser MSB att det behövs ett utökat stöd kring kommunernas tillsynsroll enligt Plan- och bygglagen (2010:900).

Om man väljer att gå vidare anser MSB, utöver det som framkom i MSB:s förra remiss, att det finns en risk att själva byggnaden serietillverkas utan att området anpassas till de lokala förhållandena och att sådana brister inte upptäcks alls eller först senare under förvaltningsskedet.

MSB ser en risk med att serietillverkade byggnader placeras utan tillräcklig kontroll av räddningstjänstens framkomlighet, förmåga att genomföra insatser samt möjlighet att bistå vid utrymning. Myndigheten bedömer även att brandskyddet utanför byggnaderna inte hanteras i tillräcklig utsträckning i förhållande till markens och omgivningens förutsättningar. Det gäller exempelvis brandskydd mellan byggnader, avstånd till riskområden samt utrymningsmöjligheter. Specifika brister kan avse avstånd mellan nya byggnader, mellan nya och befintliga byggnader, markförhållanden utanför fönster avsedda för utrymning, lämpligheten i det närområde som utvändiga trappor eller stegar avslutas, möjligheten att lämna området samt möjligheten att placera räddningstjänstens bärbara stegar eller höjdfordon. Ett syfte med detta är att behålla sådan tillsyn inom byggprocessen där den hör hemma. Byggnadsnämnden är kommunal och bör ha relativt nära till platsen, i alla fall i jämförelse med de sakkunniga i dessa företag. Målet är att finna fel relaterade till lokala förhållanden och därigenom att minska behovet av tillsyn av nya bostäder enligt LSO.

MSB anser att någon form av kontrollmoment behövs avseende lokalisering och den lokala räddningstjänstens förmåga samt möjlighet till insats eftersom dessa är kopplade till kommunala handlingsprogram enligt LSO och kan variera för olika kommuner. Som lösning för de risker som MSB identifierat föreslår MSB att byggnadsnämnden får mandat att kontrollera dessa delar under plan- eller lovprocessen.

Boverket föreslår att systemet med certifierade byggbedömningsföretag även ska kunna användas för bostadskomplement samt för vissa fristående lokalbyggnader för bostadsnära service. MSB vill uppmärksamma att verksamheter såsom primärvård, förskolor och skolor kan betraktas som samhällsviktiga verksamheter och dessutom kan vara av betydelse för totalförsvaret.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Datum
2025-07-08Ärendenr
MSB 2025-05783

MSB vill även uppmärksamma på att konsekvenserna av ras, skred och översvämningar kan vara mycket omfattande. Byggnader och byggnadsverk med de högsta säkerhetskraven, exempelvis byggnader som har säkerhetsklass 3 för bärförmåga eller geoteknisk kategori 3 enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m. (BFS 2024:6), bör därför inte hanteras av certifierade företag utan insyn från samhället under lov- och byggprocessen.

Slutsats

MSB anser att man inte kan ta bort alla kontrollmoment utan att väga upp det med någon annan form av kontroll.

I detta ärende har chefen för ledningsstaben Anna Psaroulis beslutat. Sabine Dahlquist-Hedlund har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också biträdande avdelningschefen Patrik Perbeck och enhetschefen Marcus Vilhelmsson deltagit.

Anna Psaroulis

Sabine Dahlquist-Hedlund